

HANS – JOACHIM MARSEILLE

Γεννήθηκε στο Βερολίνο στις 13-12-1919. Μία επιδημία γρίπης όταν ήταν ακόμα μικρός τον έκανε να μη στέκεται στα πόδια του μέχρι την ηλικία των τριών ετών. Στο Δημοτικό σχολείο ήταν ο πιο σκανταλιάρης και τεμπέλης μαθητής. Όντας γόνος χωρισμένων γονέων παρουσίαζε από μικρός ψυχολογικά προβλήματα προκλητική απειθαρχία και αντικοινωνικότητα. Η σχέση με τον πατέρα του (στρατηγό, τιμημένο βετεράνο του Α΄ Π.Π. που σκοτώθηκε στην ΕΣΣΔ το 1943) ήταν ιδιαίτερα επεισοδιακή.

Η αντιπάθειά του για τη πειθαρχία της στρατιωτικής ζωής ήταν κατά πολύ

μικρότερη από την αγάπη του για τα αεροπλάνα. Στα 19 του χρόνια (Φθινόπωρο 1938) κατατάσσεται στη Luftwaffe με την επιθυμία να γίνει πιλότος μονοκινητήριου μαχητικού (Bf109). Και αποδείχθηκε πολύ καλός όχι μόνο σαν χειριστής αλλά κυρίως σαν σκοπευτής. Το έμφυτο ταλέντο του το καλλιέργησε επί ένα χρόνο μέχρι την έναρξη του πολέμου στο τέλος του 1939 όπου πραγματοποίησε κάποιες σποραδικές περιπολίες πάνω από τη Βόρεια Θάλασσα χωρίς να συναντήσει τον εχθρό..

Σύντομα όμως για τον Βερολινέζο ανέκυψαν προβλήματα. Το μακρύ μαλλί του μέρος της υπερβολικής προσήλωσής του στην κομψότητα, η προκλητική ελευθεροστομία του και η εν γένει αντιστρατιωτική νοοτροπία τον περιθωριοποίησαν στην Luftwaffe. Ο διοικητής του στην 52^η Πτέρυγα

Δίωξης (ο περίφημος Steinhoff με 176 εναέριες νίκες), τον είχε συνέχεια στην αναφορά και στο ποινολόγιο.

Το καλοκαίρι του 1940 κατόρθωσε να καταρρίψει 7 βρετανικά μαχητικά και απέκτησε τον ανεπίσημο τίτλο του άσσου, αλλά χρειάστηκε να εγκαταλείψει το αεροπλάνο του έξη φορές.

Μία άλλη πλευρά του χαρακτήρα του εκείνη τουλάχιστον την εποχή ήταν ότι λυπόταν τον αντίπαλό του και δίσταζε να τον πυροβολήσει. Κατόρθωσε όμως και το ξεπέρασε όταν βρισκόμενος σε αποστολή πάνω από την Μάγνη σε ρόλο wingman με τον διοικητή του, κατέρριψε ένα μοναχικό Hurricane που κατευθυνόταν στο ζευγάρι του. Παρόλα αυτά ο αρχηγός του έριξε πέντε ημέρες κράτηση διότι είχε διατάξει απεμπλοκή.

Λίγες ημέρες αργότερα κατά την επίσκεψη υψηλόβαθμων αξιωματικών στη βάση με την άδεια του διοικητή του κάνοντας ακροβατικές ασκήσεις τους έκανε να «χάσουν τα καπέλα τους». Κάποια στιγμή πετώντας ξυστά στο έδαφος «μάζεψε» με το ακροπερύγιό του ένα μαντίλι από στύλο ύψους ενός μέτρου.

Με τη λήξη της μάχης της Αγγλίας το φθινόπωρο του 1940 ήταν ο μοναδικός υποψήφιος Ανθυποσηναγός από ολόκληρη την Πτέρυγα που δεν προήχθη σε αυτό το βαθμό.

Τον Απρίλιο του 1941 η 1^η Σμηναρχία της 27^{ης} Πτέρυγας Δίωξης (στην οποία ανήκε ο Marseille από τις αρχές του 1941), αποβιβάστηκε στη Λιβύη για να υποστηρίξει το Africa Korps του στρατηγού Rommel.

Ο νεαρός πιλότος γρήγορα άρχισε να σκοράρει γεγονός που οφείλεται στην εμπνευσμένη ηγεσία του διοικητή του Eduard Neumann. Ο άνθρωπος αυτός τον

περιέβαλε με στοργή, κατανόηση και ενθάρρυνση, δηλαδή με εκείνα τα στοιχεία που ανέκαθεν έλειπαν στον Marseille και που μόλις τα βρήκε τον απογειώσαν. Τον Ιούνιο του 1941 ο Neumann πίεσε να προαχθεί ο Marseille σε Ανθυποσμηναγό παρά τις αντιδράσεις των ανωτέρων του.

Το επιχειρησιακό περιβάλλον της ερήμου δεν είχε καμία σχέση με την ομιχλώδη Μάγνη. Ο καθαρός ουρανός καθιστούσε σχεδόν αδύνατο τον αιφνιδιασμό από ψηλά και την κατάρριψη από τη θέση «ώρα έξη». Εδώ χρειαζόταν μία όσο το δυνατόν ακριβή βολή με σύντομη ριπή υπό πλάγια γωνία προσέγγισης στην οποία ο Marseille αποδείχθηκε ο κορυφαίος των κορυφαίων. Κατά γενική ομολογία είχε μία πολύ καλή αίσθηση του χώρου και του χρόνου για την πραγματοποίηση της ριπής ενώ ταυτόχρονα ήταν πολύ επιθετικός αδιαφορώντας για τον κίνδυνο. Με ατσαλένια νεύρα ριχνόταν σε ολόκληρους σχηματισμούς και με πολύ σύντομες ριπές κατέρριπτε τον ένα μετά τον άλλο.

Πολύ σπάνια ξόδευε πάνω από το 50% των πυρομαχικών του. Κατά μέσο όρο ήθελε μόνο 15 σφαίρες για κάθε κατάρριψη. Πολύ συχνά παραβίαζε τον κανόνα εμπλοκής με full power καθώς έκοβε ξαφνικά ταχύτητα μέχρι σχεδόν την απώλεια στήριξης. Έτσι από αυτή τη σχεδόν μετώπη θέση σημάδευε τον αντίπαλό, όχι βέβαια χωρίς κίνδυνο για τον εαυτό του.

Με τις 5 καταρρίψεις που σημείωσε στις 23-9-1941 ο Βερολινέζος έφτασε τις 30 νίκες εναντίον της RAF. Στο τέλος του φθινοπώρου φεύγει στη Γερμανία για να εκπαιδευτεί στο νέο και ταχύτερο Bf109f. Στο τέλος Φεβρουαρίου του 1942 βρίσκεται ήδη στις 50 νίκες και του απονέμεται ο **Σταυρός των Ιπποτών** (22-2-1942).

Στις 3-6-1942 κατέρριψε 6 καταδιωκτικά P-40 μέσα στην ίδια έξοδο και έφτασε τις 80 νίκες. Στην αερομαχία εκείνη που κράτησε 11 λεπτά χρησιμοποίησε 10 βλήματα του πυροβόλου και 180 των πολυβόλων του.

Στις 6-6-1942 τιμάται με τα **Φύλλα Δρυός** όντας πλέον Υποσμηναγός.

Στις 8-6-1942 ανέλαβε διοικητής της Μοίρας και αργότερα στις 17-6-1942 κατέρριψε 6 μαχητικά σε έξη μόνο λεπτά. Την επόμενη ημέρα του απονέμονται τα **Ξίφη** έχοντας τον ίδιο βαθμό.

Ο Marseille μπορεί να ήταν πραγματικά εκπληκτικός, όμως τα κατορθώματά του μειώνονται από το αναμφισβήτητο γεγονός ότι πετούσε απέναντι σε σαφώς υποδεέστερους αντιπάλους με επίσης υποδεέστερο υλικό.

Η 1-9-1942 ήταν η κορυφαία στιγμή στη καριέρα του.

Στις 7.30 το πρωί 6 Bf109 με ηγέτη τον ίδιο απογειώθηκαν συνοδεύοντας βομβαρδιστικά Ju87 προς το El Imayid. Στα 3500μ εμφανίστηκαν βρετανικά μαχητικά P-40. Πριν καν οι υπόλοιποι Γερμανοί προλάβουν να αντιδράσουν ο Marseille επιτέθηκε σε ένα P-40. Σε απόσταση 100μ εξαπέλυσε μία από τις συνηθισμένες κοφτές ριπές του που πέτυχε το κόκπιτ και τον πιλότο. Ήταν 8.28 και το αγγλικό αεροπλάνο έπεφτε σαν βράχος στην έρημο. Στις 8.30 ακολούθησε ένα δεύτερο που χτυπήθηκε επίσης στο κόκπιτ και στις 8.33 ένα τρίτο. Τότε εμφανίστηκαν 6 Spitfires στα νώτα του που άρχισαν να τον γαζώνουν. Αυτός έκοψε ταχύτητα μέχρι το όριο απώλειας στήριξης και οι διώκτες του τον ξεπέρασαν. Στις 8.38 με απότομη στροφή δεξιά πυροβόλησε ένα Spit και το έστειλε να καρφωθεί στο έδαφος. Στις 9.14 ο Βερολινέζος προσγειώθηκε ατάραχος στη βάση του.

Στις 10.20 ο πολεμιστής βρισκόταν πάλι στον αέρα με κατεύθυνση Alam El Hafa. Μισή ώρα αργότερα ο ουρανός σκοτεινίασε μπροστά του καθώς εμφανίστηκαν δύο σχηματισμοί 30 βομβαρδιστικών και δύο μεγαλύτεροι μαχητικών με 50 αεροπλάνα. Τα τελευταία βλέποντας τους Γερμανούς σχημάτισαν προστατευτικό κλοιό γύρω από τα βομβαρδιστικά.

- Ήταν 10.55. Ο Marseille έστριψε αριστερά και επιτέθηκε καταρρίπτοντας από τα 50 μέτρα ένα P-40 με κατά μέτωπο επίθεση που λόγω έλειψε να καταλήξει σε σύγκρουση.
- Χωρίς να αλλάξει αισθητά πορεία 30 δευτερόλεπτα αργότερα κατέρριψε ένα δεύτερο P-40 που βρισκόταν πολύ κοντά στο πρώτο.
- Στις 10.58 κατέρριψε με σύντομη ριπή ένα τρίτο P-40.
- Στις 10.59 από 100 μέτρα απόσταση ακολούθησε ένα τρίτο μαχητικό.
- Στις 11.01 και 11.02 με κοφτές ριπές πέτυχε άλλα δύο P-40.
- Στις 11.03 και 11.05 κατέρριψε άλλα δύο P-40 από τα 40 και 80 μέτρα αντίστοιχα. Οι βολές ήταν τόσο ακριβείς (κατευθείαν στις δεξαμενές καυσίμου) που τα δύο βρετανικά μαχητικά εξερράγησαν σαν πυροτεχνήματα.

Στις 13.38 επιχείρησε νέα έξοδο αλλά έσκασε το λάστιχο και έμεινε στο έδαφος.

Βρέθηκε όμως πάλι στον αέρα στις 17.00 συνοδεύοντας βομβαρδιστικά Ju88 προς El Imaïd. Στις 17.44 τα 11 Bf109 ήλθαν αντιμέτωπα με 15 P-40. Μέσα σε 8 λεπτά (17.45-17.53) έριξε 5 αεροσκάφη πραγματοποιώντας απίστευτους ελιγμούς σε χαμηλό ύψος (100-1500μ) σύμφωνα με μαρτυρίες των συντρόφων του.

Εκείνη η αξέχαστη πρωτομηνιά τέλειωσε με 17 νίκες σε 3 εξόδους και 28 λεπτά μάχης που αποτελεί το δεύτερο καλύτερο ημερήσιο ρεκόρ της ιστορίας με πρώτο αυτό των 18 από τον επίσης Γερμανό άσσο E. Lang στην ΕΣΣΔ.

Δεν σταμάτησε όμως εδώ το «Αστέρι της Αφρικής».

- Στις 2-9-1942, είχε 5 καταρρίψεις.
- Στις 3-9-1942, 6.
- Στις 4-9-1942 του απονεμήθηκαν τα **Διαμάντια**, ή ύψιστη τιμή σε ηλικία 22 ετών και 8,5 μηνών.
- Στις 5-9-1942 είχε 4 καταρρίψεις.
- Στις 6-9-1942, 4.
- Στις 7-9-1942, 2.
- Στις 11-9-1942, 2.
- Στις 15-9-1942, 7.
- Και τέλος στις 26-9-1942, 7.

Όμως όλη αυτή η υπερένταση είχε τα αποτελέσματά της. Ο Marseille του Σεπτεμβρίου του 1942 αν και μόλις 22,5 ετών έμοιαζε τουλάχιστον 10 χρόνια μεγαλύτερος. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι παρά την κακή του κατάσταση, απέρριψε ασυζητητί πρόταση του Rommel να παραστεί δίπλα στον Χίτλερ σε μια ομιλία του δύο ημέρες μετά.

Στις 30-9-1942 την ημέρα που ο Χίτλερ μιλούσε στο Βερολίνο, ο Marseille γύριζε άπραγος από μία περιπολία. Σε αυτή την αποστολή είχε αφήσει το αγαπημένο του Bf109 για να δοκιμάσει ένα καινούργιο και κατώτερο σε πτητικά χαρακτηριστικά Bf109G-2. Το τελευταίο άρχισε να βγάζει καπνούς και να χάνει ύψος από πιθανή διαρροή λαδιού. Οι σύντροφοί του τον συμβούλεψαν να το εγκαταλείψει αλλά βρισκόμενος πάνω από τις εχθρικές γραμμές δεν θέλησε να συλληφθεί αιχμάλωτος. Όταν άρχισε να μη βλέπει σχεδόν τίποτα από τις αναθυμιάσεις και βρισκόμενος σε χαμηλό ύψος αναγκάστηκε να πέσει με το αλεξίπτωτο. Έχοντας όμως ζαλιστεί χτύπησε στο κάθετο σταθερό και έχασε τις αισθήσεις του με αποτέλεσμα να μην ανοίξει το αλεξίπτωτο.

Το θρυλικό «Αστέρι της Αφρικής» άφησε την τελευταία του πνοή 3 μήνες πριν συμπληρώσει τα 23 χρόνια.

Πηγή: Πτήση & Διάστημα, Μάιος 2000